

**Ministerstwo
Edukacji Narodowej**

Ogólne wytyczne kwalifikowalności kosztów
realizowanych w MEN inwestycji
w ramach Krajowego Planu Odbudowy
i Zwiększania Odporności

Zatwierdzam

Joanna Mucha
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Warszawa, kwiecień 2025 r.

Wydatki finansowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO, plan rozwojowy) muszą być powiązane z działaniem, które jest integralną częścią inwestycji i zapewnia osiągnięcie jej celów. Działania rozpoczęte od dnia 1 lutego 2020 r. są kwalifikowalne, pod warunkiem, że spełniają wymogi określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF) oraz UZPPR – ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.).

Wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

1. Uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
2. Optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
3. W sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
4. W wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Jednostki wspierające¹ określają szczegółowy katalog kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć realizowanych w inwestycjach:

1. A3.1.1. - Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE).
2. C2.2.1. - Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji - Departament Innowacji i Rozwoju w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Określając szczegółowy katalog kosztów kwalifikowalnych należy mieć na uwadze cel inwestycji oraz wskaźniki do osiągnięcia. Wydatki uznawane za kwalifikowalne w ramach KPO to m.in.

1. Wynagrodzenia pracowników (w tym m.in. wynagrodzenie zasadnicze, dodatki do wynagrodzenia, nagrody, premie, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składniki wynagrodzeń zgodnie z obowiązującymi przepisami) zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia wraz z kosztami składek społecznych,
2. Wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia lub umów o dzieło,
3. Zakup materiałów i wyposażenia,
4. Zakup środków dydaktycznych i książek,
5. Zakup usług remontowych, w tym: usługi obce o charakterze przemysłowym, polegające głównie na przywracaniu wartości użytkowej wyrobów przemysłowych, między innymi usługi konserwacyjne i naprawcze wyrobów przemysłowych, np. maszyn, środków transportu, urządzeń, sprzętu, usługi budowlano-montażowe, w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i

¹ Zgodnie z art. 141a pkt 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, poprzez jednostkę wspierającą plan rozwojowy należy rozumieć podmiot, któremu w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji została powierzona realizacja części zadań związanych z realizacją inwestycji,

- budynków, a także koszty zleconego opracowania dokumentacji oraz założeń projektowych,
6. Wydatki inwestycyjne,
 7. Wydatki na zakup usług cateringowych, szkoleniowych, konferencyjnych,
 8. Wydatki na zakup wartości niematerialnych i prawnych, w tym koszty związane z zakupem systemu IT, licencji, oprogramowania czy usług doradczych. Jeśli jest to uzasadnione (np. potrzeba specjalistycznej wiedzy) i bezpośrednio powiązane z realizacją inwestycji w ramach KPO, kwalifikowalne jest również zatrudnienie niestałego personelu (np. ekspertów), maksymalnie na okres realizacji przedsięwzięcia.

Okres kwalifikowalności – od 1 lutego 2020 r. do końca trwania przedsięwzięcia, nie później niż 30 czerwca 2026 r.

W przypadku przedsięwzięć objętych zasadami pomocy publicznej i pomocy *de minimis*, za kwalifikowalne mogą być uznane tylko te wydatki, które wynikają z regulacji w zakresie pomocy publicznej.

Weryfikacja kwalifikowalności obejmuje następujące warunki:

1. Zgodnie zasadami obowiązującymi w RRF, w KPO VAT jest niekwalifikowalny, w tym w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i nie może być finansowany ze środków planu rozwojowego. Natomiast podatek VAT może być finansowany ze środków budżetu państwa dla następujących inwestycji w zakresie wydatków ponoszonych przez państwowe jednostki budżetowe:
 - A3.1.1. - Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie,
 - C2.2.1. - Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji,

w kwotach zgodnych z Porozumieniem o realizacji reform/inwestycji w ramach planu rozwojowego zawartym pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej a Ministrem Edukacji (z ewentualnymi zmianami);

2. Koszty finansowane w ramach planu rozwojowego muszą być powiązane z realizacją prac stanowiących integralną część inwestycji i służyć zapewnieniu osiągnięcia jej celów;
3. Uwzględnienie w realizacji przedsięwzięć właściwych przepisów o zamówieniach publicznych lub reguł konkurencyjności dla podmiotów niezobowiązanych do stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320) (dalej: Pzp) (jeżeli dotyczy); wydatki w ramach przedsięwzięć muszą być ponoszone w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny. Spełnienie powyższych wymogów następuje w drodze zastosowania Pzp albo zasady konkurencyjności.

Instytucja będąca stroną umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia zobowiązuje ostatecznego odbiorcę wsparcia, w tej umowie, do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia o wartości szacunkowej przekraczającej 80 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), w sposób zapewniający przejrzystość oraz zachowanie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Spełnienie powyższych wymogów w przypadku zamówień o wartości od 20 tys. PLN netto do 80 tys. PLN netto włącznie następuje w drodze przeprowadzenia i udokumentowania rozeznania rynku.

Wyłączenia z mocy prawa stosowania Pzp oraz zasady konkurencyjności:

1. Art. 9-14 Pzp;
2. Umowy z zakresu prawa pracy (zatrudnienie personelu - umowy o pracę).

Rozeznanie rynku

1. Rozeznania rynku dokonuje się w przypadku zamówień o wartości od 20 tys. PLN netto do 80 tys. PLN netto włącznie, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT). Rozeznanie rynku ma na celu potwierdzenie, że dana usługa, dostawa lub robota budowlana została wykonana po cenie rynkowej.
2. W celu potwierdzenia przeprowadzenia rozeznania rynku konieczne jest udokumentowanie dokonanej analizy cen/cenników potencjalnych wykonawców zamówienia – wraz z analizowanymi cennikami. Cenniki można pozyskać ze stron internetowych wykonawców lub poprzez upublicznienie opisu przedmiotu zamówienia wraz z zapytaniem o cenę na stronie internetowej ostatecznego odbiorcy wsparcia lub skierowanie zapytań o cenę wraz z opisem przedmiotu zamówienia do potencjalnych wykonawców, itd.
3. Jeżeli ustalona w wyniku rozeznania rynku cena rynkowa zamówienia przekracza 80 tys. PLN netto, stosuje się zasadę konkurencyjności,
4. W przypadku zamówień o wartości od 20 tys. PLN netto do 80 tys. PLN netto włącznie, możliwe jest zastosowanie zasady konkurencyjności, zamiast rozeznania rynku.
5. W przypadku zamówień o wartości od 20 tys. PLN netto do 80 tys. PLN netto zawarcie pisemnej umowy z wykonawcą nie jest wymagane. W takim przypadku wystarczające jest potwierdzenie poniesienia wydatku w oparciu o fakturę, rachunek lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej.

Zasada konkurencyjności

Baza Konkurencyjności (dalej: BK2021) - strona internetowa prowadzona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego przeznaczona do zamieszczania zapytań ofertowych zgodnie z zasadą konkurencyjności:

<https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>

1. Wnioskodawca i ostateczny odbiorca wsparcia mają obowiązek przygotowywać i przeprowadzać postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców, a także realizować działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny.
2. Podstawą obliczenia szacunkowej kwoty zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością i udokumentowane w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu.
3. Nie jest dopuszczalne zaniżanie wartości szacunkowej zamówienia lub jego podział skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej.

Dla wnioskodawców niebędących podmiotowo zobowiązanych do stosowania Pzp wymagane jest stosowanie zasady konkurencyjności poprzez BK2021 przy zamówieniach, których wartość przekracza kwotę 80 000 zł netto.

BK2021 – dla beneficjentów KPO.

Do zamieszczania zapytań ofertowych oraz komunikacji w postępowaniach przy zamówieniach, których wartość przekracza kwotę 80 000 zł netto, zgodnie z zasadą konkurencyjności, przeznaczona jest BK2021.

Przykład wprowadzenia danych:

W takim celu należy opublikować ogłoszenie w kontekście naboru o numerze:

POPT.21.27.00-iż.00-00-001/21

Gdzie jako tytuł naboru należy wpisać właściwy numer i tytuł swojego projektu (lub pozostawić to pole puste).

(Z przyczyn technicznych, przy dodawaniu tego naboru, należy pozostawić zaznaczoną perspektywę finansową: 2014-2020).

Co do zasady, komunikacja w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym ogłoszenie zapytania ofertowego, składanie ofert, wymiana informacji między zamawiającym, a wykonawcą oraz przekazywanie dokumentów i oświadczeń odbywa się pisemnie za pomocą BK2021.

Zasady odnoszące się do stosowania zasady konkurencyjności mogą podlegać uszczegółowieniu w odniesieniu do poszczególnych inwestycji w regulaminach naboru, umowie o objęcie przedsięwzięcia wsparciem lub wytycznych i zaleceniach dotyczących danej inwestycji.

W sprawach związanych z zastosowaniem zasady konkurencyjności, w sytuacji gdy w wyniku prawidłowego zastosowania zasady konkurencyjności nie wpłynęła żadna oferta, lub wpłynęły jedynie oferty podlegające odrzuceniu, albo żaden wykonawca nie spełnił warunków udziału w postępowaniu, o ile zamawiający stawiał takie warunki wykonawcom, zawarcie umowy w sprawie realizacji zamówienia z pominięciem zasady konkurencyjności jest możliwe, gdy pierwotne warunki zamówienia nie zostały zmienione.

Udzielenie zamówienia w ramach przedsięwzięcia przez ostatecznego odbiorcę wsparcia następuje zgodnie z zasadą konkurencyjności w przypadku:

- a) ostatecznego odbiorcy wsparcia niebędącego zamawiającym w rozumieniu Pzp w przypadku zamówień przekraczających wartość 80 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),
- b) ostatecznego odbiorcy wsparcia będącego zamawiającym w rozumieniu Pzp w przypadku zamówień o wartości niższej niż kwoty określone w art. 2 ust. 1 Pzp, a jednocześnie przekraczającej 80 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT).

Kwestie związane z realizacją inwestycji, w tym zastosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków następuje zgodnie z obowiązującą zasadą stosowania przepisów prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej. Jednostki wspierające określają szczegółowo katalog wydatków jako załącznik do ogłaszanych naborów.

Wprowadzenie środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do polskiego systemu finansów publicznych oznacza, że do środków KPO mają zastosowanie krajowe przepisy dotyczące odzyskiwania środków wydatkowanych nieprawidłowo lub niezgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa. Kluczowe akty prawne regulujące te kwestie to ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2024 r. poz. 1530) oraz ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 104) oraz UZPPR (art. 14ls). Na mocy tych przepisów, w przypadku wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem stosownych przepisów lub obowiązujących procedur, a także pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości podmiot, który otrzymał środki KPO, zobowiązany jest je zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W sytuacji, gdy podmiot nie zwróci środków w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wezwania, właściwa instytucja (czyli instytucja odpowiedzialna za inwestycję² lub jednostka wspierająca) wydaje decyzję o zwrocie. Przepisy szczegółowo określają administracyjnoprawny tryb odzyskiwania środków.

² Zgodnie z art. 14la pkt 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, poprzez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji należy rozumieć ministra kierującego działem administracji rządowej, któremu zgodnie z planem rozwojowym zostało powierzone zadanie realizacji inwestycji.

1. A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie

Cel:

Wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji. Inwestycje zaplanowane do realizacji w KPO w obszarze kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie mają na celu: ożywienie gospodarcze po kryzysie COVID-19, wdrażanie postanowień Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (ZSU 2030), zorientowanie na wyzwania przyszłości i innowacyjne systemy kształcenia i uczenia się, rozwój doskonałości zawodowej w kształceniu zawodowym na wszystkich poziomach oraz zmianę wizerunku kształcenia zawodowego poprzez promocję umiejętności zawodowych, jak również wspieranie transferu nowych technologii i rozwiązań sprzyjających zielonej gospodarce. Kluczem do realizacji powyższych celów będzie zbudowanie przestrzeni dla skutecznej i długofalowej współpracy branżowych organizacji pracodawców, samorządów, szkół prowadzących kształcenie zawodowe, uczelni, pracodawców, ośrodków badawczo-rozwojowych i innych instytucji otoczenia gospodarczego, sprzyjającej koncepcji doskonałości zawodowej na wszystkich poziomach kształcenia zawodowego. Istotna jest także współpraca regionalna w obszarze kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie.

Realizacja inwestycji obejmuje:

- utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs);
- zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

Branżowe centra umiejętności (BCU)

Celem inwestycji jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w poszczególnych branżach poprzez zapewnienie przestrzeni dla innowacyjnej i trwałej współpracy biznesu z edukacją zawodową na wszystkich poziomach kształcenia zawodowego, a także wdrożenie koncepcji doskonałości zawodowej w polskim systemie kształcenia zawodowego. W ramach zapewnienia przestrzeni współpracy branżowych organizacji pracodawców, samorządów, szkół prowadzących kształcenie zawodowe, uczelni, ośrodków badawczo-rozwojowych i innych instytucji otoczenia gospodarczego na wszystkich poziomach (ponadpodstawowym i wyższym), zakłada się utworzenie, wyposażenie i funkcjonowanie sieci 120 nowoczesnych branżowych centrów umiejętności (BCU).

W zależności od potrzeb i zidentyfikowanych możliwości, działania inwestycyjne obejmą budowę, przebudowę, rozbudowę lub adaptację (remont) istniejącej

infrastruktury edukacyjno-szkoleniowej oraz wyposażenie i funkcjonowanie branżowych centrów umiejętności. Nie przewiduje się przy tym możliwości finansowania zakupu gruntu pod inwestycję. Każdy odbiorca wsparcia na etapie składania wniosku będzie musiał załączyć studium wykonalności danego BCU. Ponadto wymogiem formalnym dla realizacji projektu na utworzenie BCU w danej branży będzie zobowiązanie do dalszego funkcjonowania BCU w systemie oświaty po zakończeniu finansowania przedsięwzięcia.

Koordinacja działań w regionach na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

Celem inwestycji jest budowa systemu koordynacji działań w regionach, zorientowanych na wsparcie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych, jeszcze lepsze dopasowanie kształcenia do rynku pracy oraz upowszechnianie uczenia się przez całe życie. Tego rodzaju wsparcie wymaga stworzenia zaplecza instytucjonalnego na rzecz koordynacji edukacji zawodowej i uczenia się przez całe życie, adekwatnie do założeń ZSU 2030 na poziomie regionalnym. Zapleczem instytucjonalnym będzie Wojewódzki Zespół Koordynacji edukacji zawodowej i uczenia się przez całe życie (WZK).

Szczegółowy katalog kosztów kwalifikowalnych został opracowany i przedłożony do akceptacji instytucji odpowiedzialnej za realizację przedmiotowej inwestycji, tj. komórce organizacyjnej odpowiedzialnej za przedmiotową inwestycję w Ministerstwie Edukacji Narodowej, przed rozpoczęciem naborów przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Katalog kosztów kwalifikowanych stanowi załącznik do regulaminu naboru.

2. C2.2.1. Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji

Cel:

Celem inwestycji jest wsparcie organów prowadzących szkoły (w tym prowadzące kształcenie zawodowe) oraz placówki oświatowe w finansowaniu ich indywidualnych potrzeb inwestycyjnych w zakresie rozwoju cyfrowego środowiska prowadzonej działalności, przekraczających minimalne wymagania określone w standardach wyposażania szkół w infrastrukturę cyfrową. Dodatkowym celem jest cyfryzacja systemu przeprowadzania egzaminów zewnętrznych, w szczególności w zakresie testów diagnostycznych, badań dotyczących egzaminów oraz wybranych egzaminów, w tym sprawdzających wiadomości i umiejętności zawodowe.

Cyfryzacja systemu przeprowadzania egzaminów zewnętrznych zostanie wsparta w trybie finansowania centralnego Centralnej Komisji Egzaminacyjnej/poszczególnych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych (jednostki sektora finansów publicznych).

Cyfryzacja systemu egzaminacyjnego, w szczególności obejmie reorganizację i modernizację centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz cyfryzację Centrum Informatycznego Edukacji.

Szczegółowy katalog kosztów kwalifikowalnych zostanie opracowany przez Departament Innowacji i Rozwoju i zaakceptowany zgodnie z procedurami obowiązującymi w Ministerstwie Edukacji Narodowej przed rozpoczęciem naborów. Katalog kosztów kwalifikowanych będzie stanowił załącznik do regulaminu naboru.

Sprawy związane z zatrudnieniem nauczycieli w przedsięwzięciach regulują Wyjaśnienia na temat zatrudniania nauczycieli i nauczycielek w projektach edukacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, materiał opracowany przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej (styczeń 2024 r.).

Ogólne wytyczne kwalifikowalności kosztów realizowanych w MEN inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności obowiązują od dnia zatwierdzenia³.

³ Do przedsięwzięć już realizowanych, w których wyłoniono ostatecznych odbiorców wsparcia lub podpisano z nimi umowy realizacji przedsięwzięć, w dniu zmiany przedmiotowego dokumentu stosuje się wytyczne w zakresie kwalifikowalności kosztów określone w regulaminie wyboru, na podstawie którego wybrano przedsięwzięcie do objęcia wsparciem, chyba, że ten regulamin stanowi inaczej i nie stoi to w sprzeczności z przedmiotowym wytycznymi oraz obowiązującymi przepisami prawa.